

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

The Administration Strategies Development for Develop Secondary School
Student Thinking Skill in the Secondary Educational
Service Area Office 41

พิมพ์ทอง มุสิกปาน¹, สุภาพร พงศ์ปิณโณภาส², รัชณี นิธากอร์³

Phimthong Musikapan, Supaporn Pongpinyoopas, Ratchanee Nithakorn

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง พัฒนาและประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารการศึกษา ศึกษาในเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการสอบถามด้วยแบบสอบถามซึ่งมีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.80 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่น = 0.88 การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ส่วนใหญ่มีการดำเนินการทุกกิจกรรมโดยด้านการวางแผนมีการดำเนินการมากที่สุด ปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการจัดองค์การมีปัญหามากที่สุด ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนที่สำคัญ คือ บุคลากร โดยส่งผลทางบวก ได้แก่ บุคลากรมีศักยภาพสูง ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน และส่งผลทางลบ ได้แก่ บุคลากรมีภาระงานอื่นมาก งบประมาณจัดซื้อสื่อ วัสดุและอุปกรณ์การฝึกปฏิบัติการเพื่อฝึกฝนทักษะต่างๆ มีน้อย และใช้วัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีใหม่ๆ ได้ไม่คุ้มค่า

2. กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ที่พัฒนาขึ้นมี 9 กลยุทธ์ซึ่งผลการประเมินกลยุทธ์ พบว่า ความสอดคล้อง ความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: กลยุทธ์/ การบริหารจัดการ/ ทักษะการคิดของนักเรียน

Abstract

The purposes of this research were to study the conditions, problems, and management related factors for developing and evaluating the management strategies of the secondary school student's thinking skill in the Secondary Educational Service Area Office 41. The data had given by education administrators, information officers, school administrators, teachers, expert and stakeholders. The tools were questionnaire which had IOC between 0.80-1.00 and reliability = 0.88, focus group discussion, interviewing, workshop, and connoisseurship. Data analyzed by using percentage, mean, standard deviation and content analysis.

¹ นักศึกษาปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

² ดร., ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

The findings were as follows:

1. The management conditions to develop the secondary school student's thinking skill in the Secondary Educational Service Area Office 41 had done most by planning. The whole problem image was at high level. In organizing had much more problems than the others. In management related factors to develop the student's positive thinking skill were high potential personnel. They coordinated the student's activities both internal and external areas. The negative factors were the personnel had plenty jobbed, less budget to buy the skill equipment, and less valued using proved new technology.

2. The management strategies to develop the secondary school student's thinking skill in the Secondary Educational Service Area Office 41 consisted of 9 strategies. The strategic evaluation had found that the consistency, suitability and utility assessment were at highest level, whereas the feasibility was at high level.

Keywords: Strategy/ Management/ Student's Thinking Skill

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การคิดเป็นสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้เป็นสมรรถนะที่ต้องพัฒนา จากผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบสอง (พ.ศ.2549 - 2553) ภาพรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านนักเรียนส่วนใหญ่จะไม่ได้มาตรฐานในมาตรฐานที่ 4 เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2551, หน้า 10 -11) รวมถึงผลการประเมินภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 พบว่า ในมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ระดับ 3.5 ขึ้นไป (ดีมาก) มีเพียงร้อยละ 9.67 อยู่ในระดับ 3 (ดี) ร้อยละ 29.03 อยู่ในระดับ 2 (พอใช้) คิดเป็นร้อยละ 53.23 และอยู่ในระดับ 1 (ปรับปรุง) คิดเป็นร้อยละ 8.06 ซึ่งแสดงว่าสภาพการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนดังกล่าวส่วนใหญ่ยังไม่ได้มาตรฐาน ดังนั้น ทุกโรงเรียนควรให้ความสำคัญและหาแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพนักเรียนโดยเฉพาะด้านการคิดให้ได้ตามมาตรฐานและสมรรถนะสำคัญที่หลักสูตรกำหนดการบริหารหรือการจัดการนั้นเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายสูงสุดขององค์การ การบริหารหมายถึง การทำงานของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ที่ร่วมกันปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Chester I. Barnard, 1972, p. 10) ซึ่งหน้าที่พื้นฐานของผู้บริหารตามหลักการจัดการของฟายอล 5 ประการ ได้แก่ การวางแผน

การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงานและการควบคุม (Fayol, 1949, p. 20) โดยผู้บริหารจะต้องมีหน้าที่ทางการบริหารอย่างน้อย 4 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำและการควบคุม กระบวนการดังกล่าวจะมีผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบที่จะให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2545, หน้า 3) ผู้บริหารจะต้องทำหน้าที่บริหารและใช้การจัดการเป็นกลไกขับเคลื่อนทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายจำเป็นต้องมีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ เพราะกลยุทธ์เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับทุกองค์การ กลยุทธ์เป็นวิธีการหรือแนวทางที่ดีที่สุดที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบท กลยุทธ์เป็นวิธีการตั้งเป้าหมายในแง่วัตถุประสงค์ระยะยาว แผนปฏิบัติการและการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นกระบวนการ (Goodstein et al., 1993; Flavel and Williams, 1996 อ้างอิงใน นันทิยา หุตานุวัตร และณรงค์ หุตานุวัตร, 2551, หน้า 41) เริ่มจากการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างเป็นระบบเพื่อให้องค์การมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จึงจำเป็นต้องมีกลยุทธ์การบริหารจัดการในการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนเพื่อให้มีคุณภาพตามมาตรฐานเพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับจะได้มีข้อมูลสารสนเทศและแนวทางดำเนินการที่เป็นประโยชน์สำหรับการบริหารจัดการในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาและสมรรถนะสำคัญที่หลักสูตรกำหนด สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาและนโยบายตามจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารการศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 416 ฉบับ และการสนทนากลุ่ม จำนวน 22 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา และการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำนวน 44 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ประกอบด้วย การวิเคราะห์ ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในและปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกและการจัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการผู้บริหารการศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำนวน 15 คน และ 16 คน ตามลำดับ และการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยสัมมนาผู้เชี่ยวชาญจำนวน 11 คน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 โดยใช้แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 27 คน

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและประเมินตามเกณฑ์

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 พบว่า ภาพรวมโรงเรียนมีการดำเนินการทุกด้านโดยด้านการวางแผนมีการดำเนินการมากที่สุด และกิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการมากที่สุด ได้แก่ การกำหนดทางเลือกเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน ด้านการจัดองค์การ ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการคิด โดยแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบตามแผนการประเมินตัวชี้วัดในมาตรฐานที่ 4 ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ ได้แก่ การจูงใจให้บุคลากรอุทิศตนในการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน ด้านการประสานงาน ได้แก่ การติดต่อสื่อสารให้บุคลากรปฏิบัติงานพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนและด้านการควบคุม ได้แก่ การวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน ส่วนปัญหาการบริหารจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการจัดองค์การมีปัญหา มากที่สุด และกิจกรรมที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ กำหนดรายละเอียดในการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนไม่ชัดเจนและครอบคลุมตามมาตรฐาน ปัญหาด้านการวางแผน ได้แก่ การประเมินจุดอ่อนและจุดแข็งการพัฒนาทักษะการคิดไม่ครอบคลุม การจัดสรรทรัพยากรเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนขาดการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง ปัญหาด้านการบังคับบัญชาสั่งการ ได้แก่ การสร้างแรงจูงใจบุคลากรที่ปฏิบัติงานพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนขาดความชัดเจน ปัญหาด้านการประสานงาน ได้แก่ ขาดการประสานงานพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนกับหน่วยงานภายนอกและขาดการนำผลการประเมินการประสานงานการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนไปใช้ในการปรับปรุง ปัญหาด้านการควบคุม ได้แก่ ขาดการจัดเก็บข้อมูลการปฏิบัติงานพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดคุณภาพ ส่วนด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในที่ส่งผลทางบวก ได้แก่ บุคลากรมีศักยภาพสูง ตระหนักในความสำคัญและให้ความร่วมมือจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้มีความหลากหลาย ทันสมัย เพียงพอ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลทางลบ ได้แก่ บุคลากรมีการะงาานอื่นมาก สอนเน้นเนื้อหาสาระ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ วัสดุและอุปกรณ์การฝึกปฏิบัติ การฝึกฝนทักษะต่างๆ และการใช้วัสดุและอุปกรณ์เทคโนโลยียังไม่คุ้มค่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลทางบวก ได้แก่ นโยบาย

ของรัฐบาลส่งเสริมให้มีโรงเรียนแกนนำ โรงเรียนนำร่อง โรงเรียนต้นแบบ ทำให้โรงเรียนมีตัวอย่างในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการคิดให้สอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของนักเรียน การจัดให้มีเงินกู้ระยะยาวเพื่อการศึกษาของเยาวชน ชุมชนเชื่อมั่นในชื่อเสียงของโรงเรียน วัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่นส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดในเชิงบวกและมีจิตอาสา คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตที่มีความเร็วสูง อุปกรณ์เทคโนโลยีการสื่อสารมีความหลากหลายและทันสมัย ส่วนปัจจัยที่ส่งผลกระทบ ได้แก่ นโยบายของรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ปัญหาค่าครองชีพของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศที่สูงขึ้นงบประมาณของรัฐบาลในการพัฒนาศึกษาไม่เพียงพอ ปัญหาสังคมเสื่อมโทรมและแตกแยกทางด้านความคิดระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงยังไม่ครอบคลุมทั่วถึง มีค่าใช้จ่ายสูงและมีความซับซ้อนในการใช้งาน

2. กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ที่พัฒนาขึ้นมี 9 กลยุทธ์ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นกลยุทธ์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดและแนวทางดำเนินการ ดังนี้

วิสัยทัศน์ สถานศึกษามีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน

พันธกิจ สถานศึกษาวางแผน จัดองค์การ บังคับบัญชาสั่งการ ประสานงาน และควบคุมการดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนสู่ทักษะการคิดในศตวรรษที่ 21

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การวางแผนดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิด เป้าประสงค์ที่ 1 แผนการดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิดมีคุณภาพ มีจำนวน 2 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์: พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อวางแผนพัฒนาทักษะการคิด และกลยุทธ์: ปรับปรุงการจัดการทรัพยากรในการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การจัดองค์การดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิด เป้าประสงค์ที่ 2 การจัดองค์การดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิดมีความชัดเจน มีจำนวน 2 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์: ปรับปรุงโครงสร้างองค์การและกลไกการดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน และกลยุทธ์: พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การบังคับบัญชาสั่งการดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิด เป้าประสงค์ที่ 3 การดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิดบรรลุเป้าหมายของแผน มีจำนวน 3 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์: เสริมสร้างแรงจูงใจครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน กลยุทธ์: รมรณรงค์การจัดกิจกรรม

พัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนสู่ทักษะการคิดในศตวรรษที่ 21 และกลยุทธ์: พัฒนาสื่อ นวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดของนักเรียน

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 การประสานงานการดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิด เป้าประสงค์ที่ 4 การประสานงานการดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิดมีประสิทธิภาพ มีจำนวน 1 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์: เสริมสร้างประสิทธิภาพในการประสานงานการดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิด

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 5 การควบคุมการดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิด เป้าประสงค์ที่ 5 การดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิดมีประสิทธิภาพ มีจำนวน 1 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์: ปรับระบบกลไกการควบคุม การนิเทศและการติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิด

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 พบว่า วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นกลยุทธ์ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด ในด้านความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก สำหรับตัวชี้วัดและแนวทางดำเนินการมีความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

อภิปรายผล

1. สภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 อภิปราย ดังนี้

1.1 ภาพรวมโรงเรียนมีการดำเนินการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการควบคุมทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเป็นภาระหน้าที่หลักทางการบริหารที่ผู้บริหารทุกโรงเรียนต้องดำเนินงาน ซึ่งศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545, หน้า 18-19) กล่าวว่า การบริหาร คือ กลุ่มของกิจกรรม ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการหรือการอำนวยความสะดวกและการควบคุมซึ่งจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับทรัพยากรขององค์การเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และด้วยจุดมุ่งหมายสำคัญในการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลครบถ้วน สอดคล้องกับสันต์ชัย กากแก้ว (2553, หน้า 2) ที่กล่าวว่า การที่องค์กรจะอยู่รอดหรือก้าวหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้นย่อมเกิด

จากการใช้กระบวนการบริหารซึ่งเฮนรี ฟาโยล์ ได้นำเสนอว่ามี 5 ขั้นตอน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงานและการควบคุม (Fayol, 1949, p. 20) และในทุกขั้นตอนจะมีการเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่องขาดส่วนหนึ่งส่วนใดไม่ได้

1.2 โรงเรียนมีการวางแผนดำเนินงานในการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนมากที่สุด เนื่องมาจากการวางแผนมีความสำคัญและจำเป็นในการบริหารจัดการ (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2545, หน้า 3-5) การวางแผนเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องทำการคาดการณ์ล่วงหน้าหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะมีผลกระทบต่อการดำเนินงานและกำหนดขึ้นเป็นแผนการปฏิบัติงานหรือวิถีทางที่จะปฏิบัติเอาไว้เพื่อสำหรับเป็นแนวทางของการทำงานในอนาคต (Fayol, 1961 อ้างอิงใน ธงชัย สันติวงษ์, 2540, หน้า 40)

2. ปัญหาการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 อภิปราย ดังนี้

2.1 ภาพรวมโรงเรียนมีปัญหาอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลการประเมินมาตรฐานด้านนักเรียนส่วนใหญ่จะไม่ได้มาตรฐานในมาตรฐานที่ 4 เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องพัฒนาทักษะกระบวนการคิดในโรงเรียนในเรื่องงานวิชาการให้มากยิ่งขึ้น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2551, หน้า 10 -11) สอดคล้องกับผลวิจัยของพิมพ์ทอง มุสิกะปาน และคณะ (2551) ซึ่งพบว่าปัญหาการดำเนินงานพัฒนาการสอนทักษะกระบวนการคิดในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ปีการศึกษา 2551 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2.2 ปัญหาด้านการจัดองค์การมีปัญหามากที่สุดอาจเป็นเพราะองค์การเป็นการรวมกลุ่มของคนทำงานให้ทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2549, หน้า 9) การจัดองค์การเป็นงานที่ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีโครงสร้างของงานต่างๆ โดยหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อที่จะมอบหมายงานและมอบอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานโดยมีการใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างระมัดระวัง (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2539, หน้า 139) ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลวิจัยของสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 7 (2549) ที่พบว่าการจัดบรรยากาศเพื่อสร้างความตระหนักให้ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดมีน้อย ขาดระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 อภิปราย ดังนี้

3.1 ปัจจัยภายในที่ส่งผลทางบวกในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน ได้แก่ บุคลากรมีศักยภาพเพียงพอโดยให้ความร่วมมือจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียนงบประมาณมีเพียงพอ วัสดุและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้มีความหลากหลาย มีอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพในการเรียนการสอนทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยสำคัญในการบริหารการศึกษาหรือทรัพยากรในการบริหารงาน ได้แก่ กำลังคนที่มีทั้งปริมาณและคุณภาพ พร้อมทั้งมีความรู้ความสามารถ กำลังเงิน วัสดุอุปกรณ์และการจัดการหรือวิธีการจัดระบบบริหารที่ดี เป็นปัจจัยที่จะส่งผลให้งานดำเนินต่อไปได้และงานทุกชนิดจะสำเร็จได้ด้วยดี (ประถม แสงสว่าง, 2525, หน้า 30) สอดคล้องกับงานวิจัยของบริดจ์ (Bridges, 1992, p.669-A) ที่ศึกษา พบว่า ในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพนั้นผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับแมคคอนเนล (McConnell, 1992, p. 2351-A) ได้ศึกษาผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และผู้นำแบบผู้จัดการในผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ในโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับสุมนธา จุฬชาติ (2546, หน้า 80) ที่ศึกษาพบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพโรงเรียน คือ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนโดยการจัดสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก พฤติกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนแสดงออกและการปฏิบัติงานตามบทบาทและบุคลิกลักษณะของครูเพราะพฤติกรรมของบุคลากรจะส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ปัจจัยภายในที่ส่งผลทางลบ ได้แก่ บุคลากรบางส่วนมีภาระงานมาก สอนเน้นเนื้อหาสาระ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อวัสดุและอุปกรณ์การฝึกปฏิบัติการฝึกฝนทักษะต่างๆ และการใช้วัสดุและอุปกรณ์เทคโนโลยียังไม่คุ้มค่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนยังมีปัจจัยบางส่วนที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุทัย บุญประเสริฐ (2543, อ้างอิงใน ประภัสรา เทพสาสตรา, 2553, หน้า 57) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินการนำรูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้ ได้แก่ มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบแต่ไม่เปลี่ยนวิธีการบริหารและการทำงาน อำนาจการตัดสินใจผูกขาดอยู่ที่คณะกรรมการโรงเรียน ผู้บริหารยังใช้ความคิดเห็นส่วนตัวในการตัดสินใจ ความขัดแย้งระหว่างครู ผู้บริหารและคณะกรรมการโรงเรียน สอดคล้องกับกัญญาบุตร ล้อมสาย (2552, บทคัดย่อ) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนา

กระบวนการคิดในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมี 6 ปัจจัย คือ การจัดการเรียนการสอน คุณลักษณะของผู้เรียนที่ส่งเสริมความสามารถทางการคิด การมีส่วนร่วมของชุมชน ภาวะผู้นำของผู้บริหารและการบริหารจัดการ การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวและภาวะผู้นำของครูซึ่งโดยสรุปหากขาดปัจจัยความพร้อมเหล่านี้ย่อมหมายถึงจุดอ่อนในการดำเนินงาน

3.2 ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลทางบวกในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน ได้แก่ นโยบายของรัฐมีความเหมาะสมส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้เต็มศักยภาพมากขึ้น เศรษฐกิจมั่นคงและก้าวหน้าส่งผลให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชนและชุมชนสามารถให้บริจาคเพื่อการศึกษาได้มากขึ้น ชุมชนสนับสนุนการมีส่วนร่วมของสังคมในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างเต็มที่ อุปกรณ์เทคโนโลยีการสื่อสารมีความหลากหลายและทันสมัยส่งผลให้โรงเรียนสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยหลักของสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย สนับสนุนให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จเป็นปัจจัยด้านการระดมทรัพยากรที่ประกอบด้วย การสนับสนุนการจัดการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ความช่วยเหลือจากภาคีเครือข่าย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555, หน้า 24-52) สอดคล้องกับงานวิจัยของนางลักษณ์ทองบางหรง (2549) ที่พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ปัจจัยด้านสถานศึกษา ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านชุมชนซึ่งสามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ ส่วนปัจจัยภายนอกที่ส่งผลทางลบ ได้แก่ นโยบายของรัฐมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ปัญหาค่าครองชีพของประชาชน สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สภาพแวดล้อมมีแหล่งเสื่อมโทรม อุปกรณ์ เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์มีความซับซ้อนมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายของรัฐที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยอันเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ บ่อยครั้งทำให้การดำเนินนโยบายการพัฒนาการศึกษาไม่ต่อเนื่องอันเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการศึกษาไทย (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, ม.ป.ป.) สอดคล้องกับงานวิจัยของฉันทนา จันทร์บรรจง, จิตราภรณ์ ไยศิลป์, สุภาภรณ์ กิติรัชดานนท์ (2554) ที่ศึกษาพบว่า ผลกระทบของนโยบายของรัฐบาลต่อการปลูกฝังจิตสำนึกและคุณธรรมรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนระดับการศึกษาภาคบังคับของไทยไม่ต่อเนื่องกันและไม่ชัดเจน ส่งผลกระทบเชิงลบต่อการบริหารโรงเรียน คือ การเปลี่ยนนโยบายบ่อยทำให้ยุ่งยากต่อการวางแผนและการกำกับติดตาม โรงเรียนบางระดับมีปัญหาเกี่ยวกับการปรับแผนดำเนินการ ส่วนสภาพแวดล้อมที่ส่งผลทางลบอาจเนื่องมาจากสภาพสังคมและครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไป

อย่างรวดเร็ว มีแหล่งเสื่อมโทรมในสังคมมากขึ้น มีร้านเกมและการมีอุปกรณ์เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่มีความทันสมัยมากขึ้นซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเยาวชนในการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในสถานศึกษาได้ง่าย และสอดคล้องกับซัชชญา อัสววีระเดช (2554, หน้า 3) ที่กล่าวถึงนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของรัฐซึ่งมีทั้งผลดีและผลเสียต่อสังคมซึ่งผลเสีย ได้แก่ อาจมีบุคคลบางกลุ่มนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องเป็นภัยต่อสังคมซึ่งมาจากการใช้คอมพิวเตอร์ที่บรรจุโปรแกรมต่างๆ ไว้รวมทั้งเกมออนไลน์ได้ถูกออกแบบมาเพื่อกระตุ้นความสนใจและตอบสนองความต้องการของเด็ก จึงทำให้พฤติกรรมการเล่นออนไลน์ของเยาวชนส่งผลทางด้านลบต่อสังคมที่ทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นและทำลายศักยภาพเยาวชนของชาติด้วย และสาเหตุที่แท้จริงของการติดเกมออนไลน์นอกจากปัญหาร้านเกมแล้วสาเหตุสำคัญมาจากปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวและปัญหาสังคมแวดล้อมในตัวของเด็กเอง (ซัชชญา อัสววีระเดช, 2554, หน้า 3)

4. กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 อภิปราย ดังนี้

4.1 กลยุทธ์: พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อวางแผนพัฒนาทักษะการคิด เป็นกลยุทธ์ที่มีผลประโยชน์คุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารที่มีประสิทธิภาพจะเกิดการยอมรับจากทุกฝ่าย ผู้บริหารจะต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินงานเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยในการตัดสินใจ สารสนเทศช่วยในการกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์และการวางแผนปฏิบัติการ ช่วยในการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ช่วยลดค่าใช้จ่ายและลดขั้นตอนในการดำเนินงาน ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศและเทคโนโลยีจึงถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อการบริหารงานขององค์การ (นักรู้พันธ์ เจริญนันทร์ และไพบุลย์ เกียรติโกมล, 2546 อ้างอิงในอัปสร วงษ์ศิริ, 2552, หน้า 12) เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นทรัพยากรที่มีค่ามากสำหรับการวางแผน การควบคุมและการตัดสินใจ สำหรับผู้บริหารและนักวางแผนในปัจจุบัน ซึ่งผลการ วิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของชัชฎาภรณ์ อร่ามรุณ (2555) ที่พบว่า การส่งเสริมศักยภาพในการวางแผนบริหารงานวิชาการของบุคลากรทุกฝ่าย คือ การปรับปรุงระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ และไพรินทร์ เหมบุตร (2555) ที่พบว่า การพัฒนาระบบข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาใช้วางแผนนิเทศครูสู่มืออาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการนิเทศการศึกษาแนวใหม่ที่ทันสมัย

4.2 กลยุทธ์: ปรับปรุงการจัดการทรัพยากร ในการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน เป็นกลยุทธ์ที่มีผล ประเมินคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะการ บริหารจัดการ คือ การใช้ทรัพยากรทั้งหลายอย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ องค์การ เป็นสิ่งสำคัญของการบริหารจัดการ (Griffin, 1997, p.4, อ้างอิงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2545, หน้า 18-19) กลยุทธ์นี้เปิดโอกาสให้โรงเรียนระดม ทรัพยากรและหารายได้เพื่อใช้ในการบริหารจัดการพัฒนา ทักษะการคิดของนักเรียน โดยมีภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และผู้ประกอบการสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่าง ต่อเนื่อง และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555, หน้า 24 - 52) ที่ได้วิเคราะห์ อิทธิพลของปัจจัยความสำเร็จของสถานศึกษาที่ได้รับ รางวัลพระราชทานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความสำเร็จของสถานศึกษาเป็นผลจากปัจจัยด้านต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาและมีความ สัมพันธ์ต่อกัน ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการระดมทรัพยากรจะช่วยให้ผู้บริหาร โรงเรียนสามารถบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของ นักเรียนในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้อง กับจริ อูไรวัฒนา (2547) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรม ส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ คือให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดหา แหล่งทรัพยากร ด้านวัตถุ คน เงินและระดมทรัพยากรเพื่อ จัดการศึกษา

4.3 กลยุทธ์: ปรับปรุงโครงสร้างองค์การ และกลไกการดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน เป็นกลยุทธ์ที่มีผลประเมินคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดองค์การเป็นการออกแบบ โครงสร้างองค์การเพื่อให้การบริหารงานบรรลุจุดหมาย แผนเชิงยุทธศาสตร์ขององค์การ เป็นกิจกรรมที่ควรได้รับ การตรวจสอบอยู่เสมอ (วิโรจน์ สารรัตน์, 2545, หน้า 3 - 5) การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบและมอบหมายงานให้แก่ละ ฝ่ายอย่างเหมาะสม การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้รับผิดชอบ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามโครงสร้างและหน้าที่ ในแต่ละฝ่ายงานอย่างต่อเนื่องและนำผลการประเมินมาใช้ ในการปรับปรุงโครงสร้างองค์การและกลไกการดำเนินงาน ให้มีคุณภาพนั้นเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินงาน เนื่องจาก องค์การเป็นการรวมกลุ่มของคนทำงานให้ทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2549, หน้า 9) สอดคล้องกับงานวิจัยของจริ อูไรวัฒนา (2547) ที่ศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควร ศึกษาระเบียบบริหารงานบุคคลและประสานงานกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการกำหนดตำแหน่ง อัตราค่าจ้างครู สอดคล้องกับสง่า พุ่มพวง (2548) ที่ศึกษา พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนมีการแต่งตั้งคณะครู รับผิดชอบดูแลกิจกรรมเป็นลายลักษณ์อักษร และแต่งตั้ง

คณะกรรมการนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน กิจกรรมของโรงเรียน และนรา มะเย้ง (2553) ที่ศึกษา พบว่า ผู้บริหารควรมีการวิเคราะห์งานก่อนที่จะมอบหมาย ให้ดำเนินการทุกครั้งควรมีการวางแผนร่วมกันก่อน มอบหมายงาน ควรพิจารณาความรู้ความสามารถ ความ สนใจของแต่ละคนก่อนมอบหมายงาน ควรมอบหมายงาน ให้ชัดเจนเป็นคำสั่งและลายลักษณ์อักษรและควรมีการ ติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

4.4 กลยุทธ์: พัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษาในการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน เป็น กลยุทธ์ที่มีผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาครูด้านการพัฒนาทักษะการ คิดด้วยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลาย การ ส่งเสริมการวิจัยหรือการพัฒนานวัตกรรมด้านทักษะการ คิดของนักเรียนและการประเมินและนำผลการประเมินมา ปรับปรุงแผนการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้โรงเรียน ขับเคลื่อนทักษะการคิดให้เกิดคุณภาพบรรลุเป้าหมายที่ กำหนดไว้ตามมาตรฐานการศึกษาและทักษะการคิดใน ศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับงานวิจัยของปรีดา กลั่นแก้ว, สุภาวดี ศรีวรรณและคณะ (2550) ที่ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนจะมีทักษะการคิดที่ดีได้นั้นต้องอาศัยรูปแบบการ จัดการเรียนรู้ที่ดีและมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริง และสอดคล้องกับกัญญาบุตร ล้อมสาย (2552) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนากระบวนการคิดใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 6 ปัจจัย คือ การจัดการเรียนการ สอนและภาวะผู้นำของครู และสอดคล้องกับมณฑริกา วิฑูรชาติ (2551) ที่พัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญของสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน พบว่า มีกลยุทธ์ที่ สำคัญ ได้แก่ กลยุทธ์การพัฒนาครู

4.5 กลยุทธ์: เสริมสร้างแรงจูงใจครูและ บุคลากรทางการศึกษาในการพัฒนาทักษะการคิดของ นักเรียน เป็นกลยุทธ์ที่มีผลประเมินคุณภาพอยู่ในระดับมาก ที่สุด อาจเป็นเพราะว่าการให้การสนับสนุนการปฏิบัติงาน พัฒนาทักษะการคิดของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ ประสบผลสำเร็จ เป็นการสร้างแรงจูงใจให้บุคคลที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการคิดให้มีขวัญกำลังใจ รวมถึงมีความมั่นใจในการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน ให้ประสบผลสำเร็จได้ ซึ่งผลวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัย ของสุชาย จินะสนา (2548) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประการหนึ่ง ได้แก่ แรงจูงใจในการทำงาน และสอดคล้อง กับสมจิตร อุดม (2547) ที่พบว่า ความสำเร็จในการ บริหารโรงเรียนเอกชน ที่สำคัญ ได้แก่ ความพึงพอใจใน การทำงานของครู และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม

4.6 กลยุทธ์: รณรงค์การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนสู่ทักษะการคิดในศตวรรษที่ 21 เป็นกลยุทธ์ที่มีผลประเมินคุณภาพอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะหลักการสำคัญที่สามารถสร้างผู้เรียนให้มีทักษะทางความคิดนั้น ครูผู้สอนมีความสำคัญในการสร้างให้ผู้เรียนเป็นนักคิดโดยใช้วิธีการต่างๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนมีโอกาสดูแลออก ให้โอกาสแก่ผู้เรียนสรุปและพัฒนาแนวความคิด ฝึกให้รู้จักสร้างความคิดเชิงสร้างสรรค์ ต่อยอดแนวความคิด สร้างสมมติฐานและสร้างจินตนาการ สร้างแนวความคิดใหม่และสร้างนวัตกรรมที่หลากหลาย และ ฝึกประเมินค่า ประเมินข้อมูล จากการอ่าน ฟัง เขียน การปฏิบัติจริงสร้างแนวคิดที่หลากหลายเพื่อหา ทางเลือกที่ดีที่สุด (สุนทร สันธพานนท์และคณะ, 2555, หน้า 9-10) สอดคล้องกับชนาธิป พรกุล (2554, หน้า 21-23) ที่กล่าวว่า การสร้างนักคิดหรือการสอนให้ผู้เรียนคิดเป็นจะเกิดขึ้นในโรงเรียนที่มีบรรยากาศเอื้อในการคิด มีครูที่เข้าใจ มีทักษะการสอนคิด และมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความสามารถในการคิดของผู้เรียน ความสำเร็จของการสอนกระบวนการคิดอยู่ที่การเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารและครูต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

4.7 กลยุทธ์: พัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดของนักเรียน เป็นกลยุทธ์ที่มีผลประเมินคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดหา พัฒนา สร้างสื่อนวัตกรรมด้านการคิด รวบรวมแหล่งเรียนรู้ วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน และแหล่งความรู้จากองค์กรต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ไว้อย่างหลากหลายสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเสริมสร้างทักษะการคิดของนักเรียนได้อย่างคุ้มค่า ซึ่งผลวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของพรศักดิ์ สุจริตรักษ์ (2551) ที่ศึกษาพบว่า องค์ประกอบย่อยของการบริหารทางวิชาการที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี สอดคล้องกับเพชริน สงค์ประเสริฐ (2550) ได้ศึกษาพบว่า องค์ประกอบย่อยของภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการในสถานศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

4.8 กลยุทธ์: เสริมสร้างประสิทธิภาพในการประสานงานการดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิด เป็นกลยุทธ์ที่มีผลประเมินคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการประสานงานเป็นการจัดระเบียบวิธีการทำงานเพื่อให้งานและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ร่วมมือปฏิบัติงานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ไม่ทำให้งานซ้ำซ้อน ขัดแย้งกันหรือเสื่อมล้ำกัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้งานมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (สมิต สัจฉกร, 2551) สอดคล้องกับงานวิจัยของประทีน วิเศษสุวรรณ (2545) ที่พบว่าประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนที่

สำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ การประสานงานเพื่อความสัมพันธ์ของบุคลากรในโรงเรียน และสอดคล้องกับ เอกกมล เอี่ยมศรี (2556) ที่กล่าวถึง ปัจจัยของความสำเร็จในการบริหารจัดการโครงการที่สำคัญ ได้แก่ การสื่อสารที่เหมาะสม ผู้จัดการโครงการจำเป็นต้องมีทักษะด้านการสื่อสารที่ดีเยี่ยมและรูปแบบที่ครบวงจร และ สอดคล้องกับมันทริกา วิทูรชาติ (2551) ที่ศึกษาพบว่า กลยุทธ์การพัฒนาความร่วมมือกับชุมชนและเครือข่ายโรงเรียนเป็นกลยุทธ์ที่มีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง

4.9 กลยุทธ์: ปรับระบบกลไกการควบคุมการนิเทศและการติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิด เป็นกลยุทธ์ที่มีผลประเมินคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนิเทศการศึกษาเป็นภารกิจหลักประการหนึ่งของการบริหารงานวิชาการ (เพชริน สงค์ประเสริฐ, 2550) สอดคล้องกับงานวิจัยของชัชฎาภรณ์ อร่ามรณ (2555) ได้ศึกษาพบว่า กลยุทธ์ที่สำคัญได้แก่ กลยุทธ์การส่งเสริมให้มีการประเมินการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและนำไปใช้ กลยุทธ์การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผลด้านการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ กลยุทธ์พัฒนาการนำผลการติดตามและประเมินผล ด้านการบริหารงานวิชาการไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับไพรินทร์ เหมบุตร (2555) ที่ศึกษาพบว่า กลยุทธ์ส่งเสริมระบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูสู่มืออาชีพอย่างต่อเนื่องจะเชื่อมโยงไปถึงการทำหน้าที่ผู้ติดตามและประเมินผลในสถานศึกษา รวมถึงวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการนิเทศ ติดตามและประเมินสู่การนำไปใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง แสดงถึงกิจกรรมสำคัญของกลยุทธ์ที่จะดำเนินการการควบคุมเพื่อการติดตามผลการปฏิบัติงานพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนว่าเป็นไปตามแผนหรือไม่ หากมีปัญหาจะได้หาทางแก้ไขได้ทันทั่วทั้งที่และมีคุณภาพ

5. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 อภิปราย ดังนี้

ผลการประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการพัฒนากลยุทธ์มีการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกอย่างครอบคลุมโดยรวบรวมจากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และยกย่องกลยุทธ์โดยผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญและมีกระบวนการตรวจสอบกลยุทธ์โดยการวิพากษ์ของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ มีการปรับปรุงแก้ไขให้มีความ

สอดคล้อง มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ดังนั้น กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนจึงสร้างและพัฒนาเป็นไปตามขั้นตอนและมีคุณภาพช่วยให้มีความชัดเจนในการนำกลยุทธ์ไปใช้ในการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนได้ตรงตามสภาพจริง ด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งพิจารณาถึงความสามารถที่ทำให้เกิดผลดีต่อการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่วนการประเมินด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากทุกกลยุทธ์ อาจเป็นเพราะการพัฒนากลยุทธ์มีการวิเคราะห์ทรัพยากรในการบริหารจัดการเพื่อดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนภายใต้สภาพจริงตามกรอบขององค์การซึ่งได้แก่โรงเรียนอย่างครอบคลุมรอบด้านแสดงถึงโอกาสที่จะประสบความสำเร็จบนพื้นฐานของสภาพแวดล้อมและพื้นฐานของทรัพยากรที่มีอยู่ในโรงเรียนได้อย่างชัดเจน (สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, 2542, หน้า 198) แต่เมื่อพิจารณาประเด็นในด้านความเป็นไปได้ที่ต่ำกว่าด้านอื่นๆ นั้น อาจเป็นเพราะว่าผู้ประเมินตัดสินว่ากลยุทธ์มีโอกาสน้อยที่จะประสบความสำเร็จในการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดในโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นฐานของทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรสภาพแวดล้อม โครงสร้างและเทคโนโลยีขององค์กร ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดเล็ก ยังมีข้อจำกัดในด้านความไม่พอเพียงของบุคลากร งบประมาณ วัสดุสื่อและอุปกรณ์ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ที่พบว่า บุคลากร งบประมาณ วัสดุสื่อและอุปกรณ์ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีไม่พอเพียงและจากการวิเคราะห์สถานะตำแหน่งขององค์การอยู่ในสถานภาพเอื้อแต่ก่อน ผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องพิจารณาเลือกกลยุทธ์ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ในบริบทที่แท้จริงของโรงเรียนจึงจะมีโอกาสมีความเป็นไปได้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เขตพื้นที่การศึกษา ควรดำเนินการดังนี้

1.1.1 พัฒนาศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนและครูเป็นคณะนิเทศที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนอย่างทั่วถึง โดยใช้กลยุทธ์พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา, และกลยุทธ์เสริมสร้างแรงจูงใจครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.1.2 สนับสนุนการวิจัย เพื่อการพัฒนาการคิดในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชั้นเรียน สถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.1.3 สนับสนุนให้โรงเรียนมีการนำกลยุทธ์ไปใช้อย่างเหมาะสมโดยส่งเสริมการวิเคราะห์บริบทสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เหมาะสมกับภาวะการณ์ปัจจุบัน

1.2 โรงเรียน ควรดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 ปรับปรุงโครงสร้างองค์การและกลไกการดำเนินงานพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนให้เกิดความชัดเจนเพื่อพัฒนาสู่ทักษะการคิดในศตวรรษที่ 21

1.2.2 ส่งเสริมสนับสนุนการนำกลยุทธ์ไปใช้ในการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนอย่างครบถ้วน และสามารถประยุกต์ใช้ได้ตามบริบทของโรงเรียน

1.2.3 เน้นการดำเนินการตามกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอย่างทั่วถึง มีการนิเทศ กำกับติดตามการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนเป็นรายบุคคล รายกลุ่มสาระการเรียนรู้สู่เป้าหมาย

1.2.4 สร้างแรงจูงใจให้ดำเนินงานด้านพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาที่ต่อเนื่องและคงสภาพของผู้ปฏิบัติงาน

1.3 ครูผู้สอน ควรดำเนินการ ดังนี้

1.3.1 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อวางแผนพัฒนาทักษะการคิด

1.3.2 รณรงค์การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนสู่ทักษะการคิดในศตวรรษที่ 21

3.3 พัฒนาสื่อ นวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษผลการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 ที่พัฒนาขึ้นหรือศึกษาผลการนำกลยุทธ์ไปใช้เป็นรายกลยุทธ์

2.2 ควรมีการศึกษากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 ในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและจำแนกตามขนาดโรงเรียน หรือในระดับอื่นๆ

2.3 ควรมีการพัฒนากลยุทธ์ในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในระดับต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

- กัญญาบุตร ล้อมสาย. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนากระบวนการคิดในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (ม.ป.ป.). วิเคราะห์ 5 ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการศึกษาไทย. สืบค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2557, จาก www.kriengsak.com/node/1040
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2555). การวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยความสำเร็จของสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- จรี อุไรวัฒนา. (2547). การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่เป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 และเขต 2. ปรินญาณพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, นครปฐม.
- ฉันทนา จันทร์บรรจง จิตราภรณ์ ไยศิลป์ และสุภาภรณ์ กิติรัชดานนท์. (2554). ผลกระทบของนโยบายรัฐบาลต่อการปลูกฝังจิตสาธารณะและความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนระดับการศึกษาภาคบังคับ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 13(12), 73 – 91.
- ชนาธิป พรกุล. (2554). การสอนกระบวนการคิดทฤษฎีและการนำไปใช้ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิ.พันธ์.
- ชัชญา อัครวิโรเดช. (2554). การศึกษาการนำนโยบายสาธารณะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปปฏิบัติสำหรับการให้บริการเกมออนไลน์และอินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร. สักทอง: วารสารการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 17(1), 1-16.
- ชัชฎาภรณ์ อร่ามรุ่ง. (2555). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). การวางแผน (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นงลักษณ์ ทองบางหรง. (2549). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาระนอง. ปรินญาณพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- นรา มะเย็ง. (2553). การดำเนินการตามกระบวนการมอบหมายงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลา. ปรินญาณพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ประดม แสงสว่าง. (2525). การบริหารการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ประยูรวงศ์.
- ประทีน วิเศษสุวรรณ. (2545). ปัจจัยการบริหารการศึกษาที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ประภัสรา เทพศาสตร์. (2553). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดโรงเรียนเทศบาล จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.
- ปรีดา กลั่นแก้ว สุภาวดี ศรีวรรณ และคณะ. (2550). รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนระดับมัธยม. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พรศักดิ์ สุจริตรักษ์. (2551). การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ. (2551). การสอนคิดด้วยโครงงาน: การเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์ทอง มุสิกปาน และคณะ. (2551). สภาพปัญหาการดำเนินงานพัฒนาการสอนทักษะกระบวนการคิดในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1.
- เพชริน สงค์ประเสริฐ. (2550). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, พิษณุโลก.
- ไพรินทร์ เหมบุตร. (2555). กลยุทธ์การนิเทศเพื่อพัฒนาครูมืออาชีพในเครือข่ายการนิเทศที่ 18. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.

- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2549). *การจัดการสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2545). *การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น: สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย*. กรุงเทพฯ: โฟร์เพช.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2545). *การบริหาร หลักการ ทฤษฎี ประเด็นทางการศึกษา และบทวิเคราะห์องค์การทางการศึกษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2539). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- สง่า พุ่มพวง. (2548). *สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3*. ปรินญาณพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.

- Barnard, Chester I. (1972). *The Function of Practice*. 22nd ed. Cambridge Massachusetts: Harvard University Press.
- Bridges, Michel Thomas. (1992). *Teacher Perceptions of School Effectiveness and Principal Vision*. Dissertation Abstracts International. 50(03), 669-A.
- Fayol, Henry. (1949). *General and Industrial Administration*. New Yoke: Pitman, cited in Lunenburg and Ornstein, 2000.
- McConnell, Lonnie Lane. (1992). *Visionary Leadership and Managerial Leadership in Secondary School Principals*. Dissertation Abstracts International. 52(7), 235-A.